

Johan E. Sköld
KVINNAN SOM INTE FANNS

Förlaget Orda
Deckare

Roslagsmord

KVINNAN SOM INTE FANNS

Johan E. Sköld

Berättelse två om Germund Askerfeldt

Kvinnan som inte fanns – Johan E. Sköld
ISBN 978-91-7497-031-9

Utgiven av Förlaget Orda AB 2013
© Johan Sköld

Omslag: www.Okapi-Grafik.com
Typografi: Palatino LT
Tryckt i Polen 2013
www.forlagetorda.se

Prolog

September

Kvinnan som snart ska dö slår sig ned på en av barstolarna i Panoramabaren på M/S Nils Holgersson samtidigt som fartyget lägger ut från hamnen i Travemünde. I handväskan har hon sitt nya pass, körkortet och tre tusen Euro hon jobbat ihop på McDonalds på Kaiserstrasse i centrala Karlsruhe.

Det här är ögonblicket hon längtat efter. I takt med att ljusen från hamnen löses upp i septemberdimman och ersätts av blytungt mörker utanför fönstren blir känslan av att vara på väg allt starkare. Nästa gång det ljusnar och hon sätter fötterna på fast mark är hon för första gången någonsin i Sverige.

Bardisken i blankpolerat krom och ljus marmor sträcker sig över nästan hela fartygets bredd. Personalen drar Pils, Bockbier och Kölsch i skummande glas. På spegelhyllorna samsas kända märken som Jägermeister, Absolut Vodka och Bacardi med obskyr lågprisvodka från öst.

Runt omkring henne sitter grupper av tjocka lastbilschaufförer med vildvuxna skägg och dricker öl och tuggar jordnötter. En och annan affärsman i kavaj med uppknäppt skjorta sitter i djupt koncentration över sifferstina papper.

Anledningen att hon befinner sig här är en bagatell de flesta skulle ha låtit passera, ett fånigt klistermärke hon en gång bytte till sig från sin klasskamrat Dieter Mench.

Dieter, som varit på semester med föräldrarna i Skandinavien hade med sig en trave av dessa ödesdigra trekantiga märken föreställande en trafikskylt med ett stort djur med horn, i full språng.

Av någon anledning bytte hon till sig ett sådant mot en idolbild av sångaren Falco, sen var hon fast.

Fascinerad lyssnade hon när Dieter berättade hur han sett flera stycken i verkligheten. De var större än hästar och levde på skogarnas buskar och träd.

Sedan den dagen har hon fascinerats av älgen, dess storlek, styrka och snabbhet. Tolv år gammal bestämde hon sig för att lära sig svenska, bli zoolog och flytta till Sverige för att jobba med älgar, och så har det blivit.

Tre års hårda universitetsstudier i zoologi varvat med kvällskurser i svenska ligger bakom henne, men nu är hon äntligen på väg, kan allt om älgen, dess matsmältning, fortplantning och sociala liv och talar ganska bra svenska.

Pengarna hon sparat ska räcka i tio veckor, det är planen. För att hålla igen på utgifter har hon tänkt lifta från Helsingborg till Stockholm.

Priset för framgången var hårt arbete under studieåren, utan tid för vare sig fest, vänner eller män. I tre år har hon mer eller mindre levt i celibat. Ikväll har hon lovat sig själv att om tillfälle bjuds upp skall hon ta chansen.

När hon beställer en Frozen Marguerita flirtar barten- dern, men han är fet, minst tio år äldre och luktar dålig andedräkt.

Smaken på drinken är som kall saft, lättdrucken. Ett par tre till kommer att få henne så där skönt avslappad, modig, nästan farlig.

För första gången på flera år har hon lagt manken till med håret, sminkat sig, klätt sig i kjol och blus, precis

lagom uppknäppt för att dra till sig blickar utan att vara slampig. I öronen har hon stora örhängen.

Hon ser sig nöjt i spegeln på andra sidan bardisken. Kort burrigt mörkbrunt hår, liten och en kanske något för bred näsa. I stort sett har hon fina drag, dessutom har hon begåvats med glittrande gröna ögon.

Frågan är om det fungerar? Hon är tjugofyra, den enda kvinnan under fyrtio i lokalen och dessutom den enda utan sällskap...

Strax över tio. Hon har bestämt sig för att ge sig själv två-tre timmar. Misslyckas hon på den tiden återstår bara de desperata, de klarar hon sig utan. Förutseende har hon lyxat till med en enkelhytt och i handväskan ligger ett par kondomer 'just in case'.

En timme senare har nattlivet ombord kommit igång på allvar. Hon har hunnit avfärda tre tydliga inviter från i tur och ordning en bulgarisk långtradarchaufför, en holländsk geneverfabrikör och en pilot från Luft Hansa. Den sistnämnda var hon nästan på vippen att tacka ja till, men en svag doft av armsvett fick henne att backa. När hon ser honom besviket släntra iväg börjar hon oro sig för att tre års celibat gjort henne för kräsen. Men har man inte haft en man på så länge, vill man knappast ligga och hålla för näsan. Frågan är varför de heta lekkamraterna lyser med sin frånvaro.

Just som oron börjar gnaga på hennes självförtroende knackar någon henne på axeln. Hon vänder sig om, ser rätt in i ett brett leende och blir tvungen att dra efter andan. Ögonen sitter perfekt över en vacker näsa och en något sorgsen mun. Käkarna är kraftiga och ser ut som om de skulle kunna klippa taggtråd. Hon är precis på väg att tacka ja till en drink när hon inser att han inte alls försöker ragga.

”Ursäkta mig, kan du flytta dig lite en kort stund så att jag kan beställa en öl.” säger drömmannen på klingande svenska.

”Det går bra, varsågod”, svarar hon och hoppas att bevikelsen inte hörs.

Hon sträcker på sig, ser honom en tiondels sekund för länge i ögonen och sträcker fram handen och hälsar.

”Hej, Barbara heter jag och är frisör från Tyskland”, presenterar hon sig. Det är så klart osant. Hon heter varken Barbara eller kan klippa hår... Men det känns onödigt att uppge vare sig rätt namn eller vad hon hoppas få arbeta med.

”Niklas. Du kan ju tala svenska, varifrån kommer du?”, säger han. Han ser road men inte intresserad ut.

”Från Karlsruhe, jag har gått på kurs i svenska. Vill du prata en stund så jag får öva mig lite?”

Han ser på henne med viss nyfikenhet. Blicken är stadig, inte minsta antydning att halka ned i uringningen

Det gör henne osäker. Duger hon inte, är han homosexuell eller har hon helt glömt hur man charmar?

”Visst, vi kan sätta oss vid ett bord.”

Utan att vänta på hennes reaktion tar han sin öl och går mot ett av de få lediga borden framme vid de svarta fönstren. Hon noterar hur han rör sig på ett behagligt sätt, knappast en alfahanne, men tveklöst en som vet vad han vill.

Diskret knäpper hon upp en knapp till i blusen innan hon reser sig och följer efter.

Svenske Niklas berättar att han tidigare varit professionell golfspelare, men numera importerar golfutrustning från Tyskland och ikväll är på väg hem till Hässleholm där han har fru och fyra barn.

Det faktum att han är gift passar henne perfekt. Ingen risk att han vill träffas igen. En snabb tretimmarsromans om hon kan få honom dit hon vill.

Efter en timme noterar hon att hans blick trots allt då och då börjar röra sig ned mot glipan i hennes blus. När han går för att hämta en tredje omgång i baren knäpper hon upp ännu en knapp, medveten om att hon lämnar nästan fri insyn.

När han kommer tillbaka från baren lägger hon huvudet på sned efter en stund. "Jag har läst att många kvinnor kan känna på doften av en mans hår om de kan tänka sig att låta honom bli far till sina barn. Visste du det?"

Han skakar på huvudet. "Det har jag aldrig hört talas om. Hurså?"

"Det ska visst vara något med feromonerna"

"Fero-vadå?"

Hon tittar roat på honom. "Feromoner. Det är en knappt kännbar doft bara det undermedvetna uppfattar. Får jag lukta på ditt hår?"

"Varför då?", frågar han och rodnar med hela ansiktet. Kanske gick hon på för hårt, men han sitter kvar, nu finns ingen återvändo.

"Jag vill känna om jag känner något!"

Hon ser hur han funderar några sekunder innan han nickar.

"Okej då."

Istället för att böja sig över bordet går hon fram till honom, böjer sig ned luktar. Hon känner hans varma andedräkt mot huden mellan bröstet. Under en lång stund står hon kvar och låtsas snusa på han hårfäste. Han sitter tyst och gör ingen ansats för att få henne att sluta. Långsamt reser hon sig tillslut.

"Kanske." säger hon och ser honom i ögonen.

"Vad då 'kanske'?" säger han och sväljer.

"Jo, jag tror ganska säkert skulle du kunna få bli far till mina barn."

Hon ser lekfullt på honom, hur svetten bryter ut, anar i hans ögon hur han för någon sekund kalkylerar risken för

att det han är på väg att göra ska nå fram till hustrun. För att göra det lättare böjer hon sig fram.

”Jag skvallrar inte” viskar hon i hans öra.

* * *

Klockan är närmare elva när tåget anländer till Helsingborg.

Alla rusar iväg. När hon kommer ut på perrongen med sitt bagage är det i det närmaste öde. Ute på gatan marschar sig enstaka varubilar fram och tillbaka, en och annan taxiförare tittar förväntansfullt på henne, men inga andra resenärer.

I planen ingick att få lift direkt från Helsingborgs Centralstation, men med tanke på hur få privatbilister som rör sig här verkar det utsiktslöst. Nåväl, då får det lov att kosta. Hon har läst att Statoil är Sveriges vanligaste bensinstation, ungefär som Aral hemma i Tyskland. Det kan inte bli fel. Där måste bilisterna tanka på väg mot huvudstaden.

”Kör mig till den sista Statoil innan E4” säger hon till en storväxt taxichaufför i svart Volvo.

Han är bredaxlad, har svart hår och platt näsa. Balkan, gissar hon medan han lyfter in hennes bagage bak i bilen.

”Varför du skall där att göra”, säger mannen medan han tar plats bakom ratten. ”Din bil på lagning?”

Hon konstaterar att han talar konstig svenska. ’Antagligen är han utlänning precis som jag’, tänker hon.

”Jag ska träffa en vän”, ljuger hon och sätter på sig säkerhetsbältet, för i Sverige har man det alltid på har hon läst.

”Du kommer Dalarna eller”, säger mannen bakom ratten.

Han låter snäll trots att han ser ut som en riktig gangster med sin skinnjacka och guldkedja.

”Karlsruhe”, svarar hon.

”Aha, Karlsborg. Min kompis har pizzeria där.”

Det tar honom mindre än fem minuter från stationen till bensinstationen. När hon betalat och givit honom fyra kronor i dricks ställer hon sig och tittar. Förvånansvärt få bilar verkar vara på väg från färjorna, de flesta kommer utifrån motorvägen, så gott som alla körs av män.

Efter en timme är hon nära att ge upp. Hon har hunnit smaka en svensk grillkorv. En smal smaklös sak från ett rullande stekbord. Hon har hunnit dricka tre koppar automatkaffe och konstaterat att det är godare än kaffet hemma i Tyskland. Och hon har hunnit gå på toaletten två gånger.

När den mörkgröna Mercedesen rullar in på stationen är hon på väg in för att låna en telefon och beställa en ny taxi tillbaka till centralstationen och ta tåget till Stockholm. I ögonvrån ser hon kvinnan som stiger ur. Mållös blir hon stående. Det är som om förälskelsen slår till på en tusendels sekund.

Hon vänder och går ut. Stegar försiktigt fram och knackar kvinnan på axeln.

”Hej”, stakar hon sig. ”Är du på väg till Shtockholm?”

Kvinnan vänder sig om. Hon har mörkt burrigt hår, gröna ögon, liten platt näsa. Elegant klädd i svarta långbyxor, vit sidenblus och röd skinnjacka. I sina höga klackar är hon minst en decimeter längre, annars är de larvigt lika.

”Visst”, säger hon. ”Varför undrar du?”

”Får jag åka med, lifta menar jag?”

Kvinnan tittar på henne. Nästan äter henne med blicken. Känslan är märklig, skrämmande och upphetsande.

”Klart du får. Marie Voltaire heter jag förresten”, säger kvinnan och sträcker fram handen.

Deras handslag varar en evighet. Startar en våg av värme som rör sig mot hennes underliv.

Förvirringen är fullständig. För mindre än tolv timmar sedan förförde hon en golfspelare från Hässleholm. Hon kan fortfarande känna hur droppar från honom då och då rinner ur henne, men här står hon, stum av åtrå för en vilt främmande kvinna.

”Sätt dig i bilen”, säger kvinnan. ”Ryggsäcken kan du lägga i baksätet.”

Ett par timmar senare rullar de genom det svenska höstlandskapet. Känslan har inte släppt sitt tag. Marie Voltaire har en behaglig körstil. Är intresserad av vad hon gjort. Ställer massor av frågor, lyssnar noga på svaren, frågar om.

Självt berättar hon om sitt liv i Tyskland, om sina studier och sitt brinnande intresse för älgar. Då och då möts deras blickar. Stämningen i bilen är laddad. En utdragen lek. Hon har aldrig känt sig så i fokus, så beundrad.

En hand hamnar på hennes lår. En snabb blick. ”Heter du verkligen så?”, får hon ur sig. ”Marie Voltaire?”

Ett leende. Något farligt och otämligt. Den här kvinnan vet vad hon vill.

”Spelar det någon roll vad jag heter”, svarar hon.

Handen på låret ligger kvar.

Hon känner hur bilen tappar fart, ser hur Marie Voltaire blinkar höger, svänger in på en skogsväg.

Andningen ökar när Marie Voltaires hand rör sig uppåt.

När bilen stannar, öppnar båda dörrarna och kliver ur. Möts i höjd med bagageluckan. Tyst, målmedvetet drar Marie henne till sig.

Kyssen smakar som ingen kyss hon någonsin fått förut. Inte lika salt, inte lika klumpig. Händer på hennes rygg, söker sig in under tröjan, når sitt mål. På någon sekund släpper BH-bandet sitt grepp om ryggen.

I nästa ögonblick har hon tröjan över huvudet. När hon står med armarna rakt upp känner hon varma händer på sina bröst. Mjuka, på precis rätt sätt, utforskar de henne. Hon står kvar med huvudet dolt av tröjan, händerna lyfta över huvudet. Gör ingen ansats att ta av den, vill inte visa hur mycket hon rodnar.

”Jag vill ha dig”, viskar Marie Voltaire i hennes öra genom tröjan. ”Du är så underbart vacker.”

Hon känner händerna, hur de letar sig från bröstet, smeker sig upp över axlarna och omsluter hennes hals. Det får henne att rysa, känna hur huden knottrar sig. En längtan efter att själv få röra, beröra denna mystiska kvinna som på några timmar satt hennes liv och känslor i gungning.

Inte förrän andningsvägarna sakta trycks samman av de mjuka händerna och hon inte längre kan andas, inser hon att hon faktiskt håller på att dö.

Kapitel 1

Arbetsbåtens aluminiumskrov knarrar mot bryggan vid Fläsknäset på Blidö i Stockholms norra skärgård. Helgediga kriminalinspektör Germund Askerfeldt vid Norrtäljepolisens och hans idol och barndomskamrat Janne Österman, gör en sista gemensam ansträngning och lyfter ombord dieselelverket. Det är tungt, men han fick det billigt på utförsäljningen, trots att det bara gått två hundra timmar i polisens tjänst. Nu står det där i lastrummet i Jannes båt tillsammans med tio dunkar bränsle, tre lådor verktyg och sex matkassar.

Germund ser sig omkring och torkar svetten ur ansiktet. Vinden river i hans röda kalufs. Det lär vara kyligt på sjön, tänker han och drar motvilligt upp dragkedjan på skinnpajen. Kallt i luften och svettig, läge för förkylning.

Målet för resan är Norrholmen i Ängskärs skärgård. Germund kan inte låta bli att fundera på hur han för bara några veckor sedan fått hela ön i ett riktat arv från farfar, nästan femton år efter gubbens död.

”Här kommer jag med väskorna”, ropar Sara från kajen.

Han drar det klibbiga håret ur pannan och stryker det snabbt bakåt innan han tar emot.

Sara är lillasyster till polisassistent Viveka Svinhufvud, fram till helt nyligen den kollega inom poliskåren han avskydde mest på detta jordklot. Nu är samma Viveka på

väg att bli både hans närmaste medarbetare och sväger-ska.

Germund kan inte se sig mätt på Sara. I rejåla arbetskläder, uppblåsbar röd flytväst och med det mörka håret i hästsvans ser hon ut som en korsning av fröken Sverige och en stadig skärgårdsmadam.

”Hur fan har du kunnat fånga en sån som hon”, säger Janne och lägger in en stor pris snus.

”Det kunde han inte”, säger Sara och skrattar åt dem.

”Inte”, säger Janne.

”Det var jag som fångade honom, med min list. Hade det varit upp till honom hade det inte blivit något. Maken till oföretagsam karl får man leta efter länge!”

Hon tar lekfullt tag i Germunds öron och drar honom till sig. Efter en snabb puss släpper hon.

”Ställ dig med Janne i hytten du, jag sitter här ute och får frisk luft och havsstänk”, säger hon och klättrar upp och sätter sig längst fram på backen.

En kvart senare är de långt från land. Genom rutan ser han hur fartvinden drar och rufsar hennes hår. I den stunden inser han att han lever i en bubbla, en lycklig dröm han aldrig riktigt trott på. Det enda som komplicerar livet är möjligen hans lilla dotter Lovisa, eller snarare hennes mamma. Trots att hon och Germund aldrig varit ihop på riktigt, har Karina fått för sig att de borde bli ett par på riktigt och skaffa fler barn tillsammans. Frågan är vad hon säger när hon inser att Germund till slut bestämt sig, men inte för henne. Och när ska Lovisa få träffa Sara..?

”Hur fan gick det till när du fick hela jävla Norrholmen, var det inte en grosshandlare i stål som ägde ön. Han som JP skötte om ön åt”, säger Janne.

Germund skrattar och nickar. ”Det trodde de flesta i norra Skärgår'n, men så var det inte. Farfar fick faktiskt ön i bärgarlön innan han fyllde tjugo. Han var ju var båtsman

på lotsplatsen på den tiden, och hade just släppt av lotsen på en tysk ångare när han fick syn på en skuta, Beda av Tjockö, som fick rigghaveri mitt framför ögonen på'n. Farfar tog sig dit och hjälpte skepparen. Skutan var riktigt illa ute med masten slående mot bordläggningen i den grova sjön, men farfar hade egna skötbåten den gången, du vet den han hade i alla år, med alldeles för stora tändkulemotor i."

Janne nickar.

"Så på ren råstyrka räddade han både båt, last och skepparens liv", säger Germund. "Fast han var ju i tjänst, även om det var farfars egen båt. Så det var väl lite komplicerat med juridiken. Statsanställda får ju inte ta emot bärgarlön."

"Mastbrott", säger Janne. "Då måste det ha blåst nåt så in i helskotta. Hur vågade han sig ut med bara skötbåten då?"

"Lotskuttern var trasig, de hade inget val. Den gamla beckbyxan ombord på Beda var ensam så han hade låst skoten. Enligt farfars brev till mig var det därför det gick åt helsike. Av någon anledning ville han inte att haveriet skulle registreras, det var väl nåt skumt med lasten antar jag, så farfar fick hela Norrholmen som tack för hjälpen och för att tuga. Muta skulle man väl kunna kalla det idag, fast det är preskriberat för en mansålder sedan..."

"Även om halva Skärgår'n smugglade och hade det gott ställt var väl avundsjukan lika stor då som nu.", säger Janne och drar ned varvet på motorerna när båten kommer upp i plan.

"Han insåg efter några år att han behövde advokat", säger Germund. "Så han anlätade sonen till en sommarvärd han kände. De bestämde att han fick använda ön när inte farfar var där som betalning för att han skötte om alla farfars papper. Det passade bra för båda. Jeansson, som han faktiskt hette, blev med tiden en storfräsare, men

på somrarna låtsades vara den omtalade grosshandlaren från Stockholm och farfar slapp skylta som ägare.”

”Farsan säger att han träffade en sån typ där ute några gånger”, säger Janne. ”Var det han.”

Germund skrattar gott. ”Det måste det ha varit. Farfar skrev i brevet jag fick av Evert att han tyckte det såg bra ut med en direktör med kulmage som gick omkring i vit kostym där ute och drack punsch och rökte cigarr.”

”Men varför fanns inte ön med i bouppteckningen när han dog då”, säger Janne och lutar sig ut genom sidodörren och spottar ut snuset i sjön.

”Farfar var bakslug”, säger Germund. ”Han skrev över ön på Evert Söderman medan han levde. Mot att Evert lovade att han skulle ge ön till den eller de av oss ungar som bestämde sig för att behålla Fläsknäset. Om vi däremot bestämde oss för att sälja skulle istället Hembygdsföreningen få Norrholmen.”

”Hur många är det som fått veta något än”, säger Janne och drar av gasen ytterligare när de möter ett lastfartyg. ”Håll i dig Sara, det blir gungigt i svallet från den där!”, ropar han ut mot fördäck.

”Förutom dig bara morsan, farsan och systrarna”, säger Germund. ”Jag ska berätta för Sara när vi kommer dit.”

”De är bra illmariga den gamla stammen skärgårdsgubbar”, säger Janne och drar åter på när de passerat svallet.

Efter en knapp timme närmar de sig den skyddade hamnen på Norrholmen. Det är över tjugo år sedan Germund var här senast. Då åkte han ut med farfar och bytte takpannor och byggde nya stenkistor till kajen under en vecka.

Han minns hur onödigt arbete han tyckte det var, och att det var dags för farfar att släppa skötseln av ön i allmänhet och husen där i synnerhet, men farfar stod på sig och envisades med att han ’inte kunde svika grosshandlaren’

som varit så snäll och lånat ut stället i alla år'. Om Germund bara hade vetat.

När de förtöjt och gått iland ställer han sig på kajen och ser sig om. Det är märkligt, men allt är sig likt. Precis som han minns det. Skillnaden är att då var han förbannad för att Jeansson utnyttjade hans gamla farfar. Nu äger han själv hela ön. Tanken är svindlande. Den är min!

Sara kommer fram och ger honom en snabb kyss. Den smakar saltstänk och Sara, en underbar kombination. "Jag går på upptäcktsfärd runt ön", säger hon innan han hinner öppna munnen.

Gemensamt börjar han och Janne lossa elverket. Det är tungt som sten och Germund börjar förstå varför det utrangerats från polisen.

"Jag får reservdelarna till kranen i veckan", säger Janne och pekar på båtens lastkran som slokar som en ledsen mandom. "Det här är ju odugligt."

En kvart och massor av svett senare är elverket tillslut lossat och insläpat i det gamla mobförrådet vid kajen där kustjägarna en gång i tiden förvarade vapen och annat.

"Ska vi se om det fungerar", säger Janne och tar loss nyckelknippan som hänger i ett snöre.

Han sätter nyckeln i tändningslåset, väntar tills den gula förvärmningslampan slocknar innan han vrider om.

"Titta", säger han nöjd när mätarna ger utslag och visar 230 volt. "Nu finns det ström när det behövs. Vad sägs om kaffe."

Nyckeln till huset som Germund fått av Evert Söderman fungerar utan att kärva och dörren glider lätt. Det luktar instängt och unket, annars är det förvånansvärt fräscht.

Det ser ut precis som han minns det, till och med större. Hela huset måste vara på minst 200 kvadratmeter, varav vardagsrummet med sitt burspråk ut mot havet utgör minst en fjärdedel.

Det är påtagligt dammigt, men inget verkar ruttet, de flesta rutorna i fönstren är hela, fåglarna har inte givit sig på kittet. Bara enstaka rutor är spruckna.

Janne sätter kurs på köket och är snabb med att få upp ved ur den ljusblå vedlåren.

”Ta hinken i skåpet och gå och hämta vatten i brunn borta vid berget. Är du försiktig har du bra färskvatten där jämt” säger han. ”Jag tar fram hurran så kokar vi kaffe.”

Germund gör som han blir tillsagd. På väg tillbaka med plåthinken slår det honom att Janne verkar väldigt hemmastadd. Lite för hemtam för att han ska gilla det.

”Har du varit här många gånger förut”, säger han när han bär in hinken.

Janne nickar samtidigt som han tar en skopa av det kristallklara vattnet och håller i pannan innan han ställer den på spisen.

”Visste du inte det, jag var alltid här med farsan, Evert och farfar din på höstarna. Vi fiskade och jagade fågel en vecka i taget. Dessutom snickrade vi. Jag har nog varit här ett par tre veckor om året från det att jag kunde ro och skjuta, ända till farfar din dog. Därefter har jag bara varit här med Evert några gånger om året, och sett till byggnaderna. Det finns gästrum nere i husen vid kajen också förresten.”

”Åh fan”, säger Germund. ”Det hade jag ingen aning om.”

Irriterad över sin barnsliga reaktion går han ut, utan att egentligen veta varför. Ute blir han sittande på kvarnstenen vid flaggstängen. Visst har farfar och han lagt nät när de varit här, men bara för att dryga ut. Egentligen gillar han att fiska, inte minst med spö. Att Janne, som han sett upp till sedan liten, varit här veckovis och jagat och fiskat med farfar stör honom. Varför kan han inte riktigt sätta fingret på.

Efter några minuter kommer Janne ut och slår sig ned. "Är du besviken", säger han och tar fram snusdosan. "Jag menar för att JP aldrig tog med dig, samtidigt som jag går som barn i gården", förtydligar han. Det skulle i alla fall jag vara om jag var du.

"Det är som om farfar inte tyckte att jag dög", säger Germund. "Han gillade inte att jag blev polis även om han sa att 'Det är bättre än att du blev tullare.'"

Janne skrattar stillsamt. "De brände en jävla massa sprit här ute ska du veta. På den tiden fanns en insats till fiskröken som man hällde mäsken i. Sedan var det bara att vänta på de ljuva dropparna."

"I fiskröken?"

Janne nickar. "Det kom betydligt mycket mer brännvin ur den tunnan än det kom böckling... Värst var Evert, din farfar och Sven Wikström, han bor ju i samma hus som dig nu."

Germund nickar. "Han flyttade in för någon månad sedan."

"Fulla som grisar är bara förnamnet. Vet du att Sven sköt Evert med hagelbössan en gång. Rätt i arslet."

Germund skakar på huvudet men kan inte låta blir att skratta. "Berätta!"

"De jagade fågel en morgon. När Evert skulle smyga ur skären för att skita knuffade han till en sten. Sven som somnat ryckte till och tappade bössan så den gick av, som tur var missade den nästan men inte helt. Evert som satt på huk med röven i vädret fick ett antal randhagel där det gör som ondast. Han kunde knappt sitta på en månad. Som tur var klarade sig picken. För att ingen skulle märka något stannade vi här tills Evert blev bättre och kunde gå och sitta som folk. Den gången gick det åt bedövningsbrännvin kan jag lova. De andra gubbarna söp i sympati med Evert."

"Hur gick det med haglen", säger Germund.

Janne tittar på honom och ler. "Enligt rykten sitter de kvar där än."

"Det är trist att jag inte fick uppleva något av det där", säger Germund och tittar ut över havet. "Vilken grej. Skjut Evert. Det har jag aldrig hört."

"Kolla jaktdagboken, oktober 1979. Där står; 'Sven sköt Rövsrika på Granskär'.

"Jag ska kolla", säger Germund. "Att höra dig berättat är som att läsa Albert Engströms skrönor, men helst skulle man vilja ha varit med när det hände..."

"Det värsta spritkokande upphörde i slutet av 80-talet", säger Janne. "Det sägs att gubbarna hittade Niskas gamla smugglarlager på Norröra med så mycket brännvin att det räcker till dem resten av deras livstid."

"Sven bjöd på några groggar av vad han påstod var den spriten", säger Germund och tystnar en stund, ser ut över havet.

Vågor i ständig rörelse. Skummet som bryter vågtopparna. Han kan se framför sig hur farfar och den andra gubbarna i sina blåbyxor vinglade fram över klipporna fyllda av rusets glädje.

"Det är trist att det där för alltid bara förblir skrönor för mig. För dig är det tydliga minnen. Det är en jävla skillnad."

Janne klappar honom på axeln. "Jag vet vad du menar", säger han. "Farsan tog inte med mig innan JP sa åt gubben att jag var stor nog", säger Janne och stoppar snusen han bakat under läppen. "JP pratade ofta om att han sörjde för att far din, den ende av hans grabbar som inte gick åt på sjön, inte ville komma med, därför räknade han väl aldrig med dig."

"Farsan gillar inte havet sedan det tog hans bröder", säger Germund. "Dessutom hade han ju jordbruket."

"JP tyckte nog att mor din gott kunde sköta korna", säger Janne. "De tänkte ju så, alla gubbarna här. Kärringen

sin har man först och främst som arbetsdräng. Men på slutet sa han i flera gånger åt mig, att jag skulle ta mig tid att lära dig jaga och fiska. Visa dig alla hans specialställen.”

”Gjorde han”, säger Germund och tittar på Janne.

”Jodå”, säger Janne. ”Han hade inte så långt kvar då, och jag trodde väl att han yrade. Varför skulle jag visa dig de bästa ställena för piggvar, ejder och knipa här ute. Ett ställe som tillhör en Stockholmare. Det är först nu jag fattar.”

Han reser sig upp och boxar försiktigt på Germund. ”Ta jägarexamen i vinter så börjar vi med fågeln nästa höst, nu är nog kaffet snart klart. Leta reda på fjällan din du. Jag går jag in.”

Germund tittar efter honom när han går tillbaka in i huset. De grå hårtestarna sticker ut under vegamössan. Blåjackan med rester av NCC:s emblem, de urblekta jeansen, ringen efter snusdosan på bakfickan fullbordar precis som de nedgångna träskorna bilden av en yngre skär-gårdsgubbe i pietetsfullt förfall.

Nere i hamnen hör han det hemtrevliga gnisslet av fendrarna när Jannes båt gnider mot träkajen ackompanjerad av skvalpet från de vågor som lyckas ta sig in bakom vågbrytaren. Det här är verkligen ett paradiset på jorden. Tänk om han fått tillbringa mer av sin barndom här.

Problemet är att om släkten vetat att den här ön var farfars, hade ingen kunnat lösa ut de andra syskonen. De hade tvingats sälja ön, precis som farfar oroade sig för...

Han har de ansträngda leendena tydligt i minnet när han berättade för systrarna Ella och Dessiré, mamma och pappa. Som tur var följde Evert med till Gillberga och var den som drog huvuddelen av farfars villkor.

Det faktum att Germund fick ön som gåva av Evert är tillräckligt för att ingen ska ha någon laglig rätt att vara missnöjd. Ändå kom det som en chock, inte minst för

farsan som såg oerhört besviken ut. Nu återstår att berätta för Sara.

Han börjar gå längs stranden. På öns sydsida upptäcker han ett stycke sandstrand. Inte så mycket, knappt trettio meter, men ändå. Den måste han ha missat vid sina tidigare besök på ön, eller så har han inte brytt sig.

För sitt inre ser han Lovisa gräva sandlott. Sara som ligger i en solstol, kanske med Lovisas framtida halvsyskon som sällskap.

Han vandrar vidare. Vinden är svag och luktar kallt hav. Vilken livskvalitet att bo här året runt.

Det är så mycket att förstå, så mycket att ta in. Är det här verkligen hans ö nu? Bara hans. Calle von Schewen hade sin ö, men det här, det är Germund Askerfeldts holme. Ja jävlar!

Stilla börjar han gnola. "I Roslagens famn på den blommande ö, där vågorna klucka mot strand. Och vassarna vaggas och nyslaget hö, det doftar emot mig ibland..."

Bänken i bersån som besjungs i visan finns kvar på Håto Svansar. Det var på den bänken i bersån på Svansarna som Evert Taube skrev Calle Schewens vals som sitt inträdesprov i det illustra sällskapet Pelarorden, brödraskapet som än idag har sitt säte på Svansarna, tänk att få vara med där.

Han fortsätter upp på berget just som en rovfågel av något slag slår en brun gräsand i flykten.

Han blir stående och ser hur den stora rovfågeln kämpar med sitt byte, alltmedan bruna fjädrar seglar ned mot marken. En syn som hämtas ur Taubes Havsörnsvalsen.

I den stunden börjar det gå upp för honom vad farfar gjort för honom. Att det här faktiskt är på riktigt. Hjärtat fylls av en brusande känsla.

'Hur ska jag kunna vara värdig denna fantastiska gåva', tänker han.

"Va fint det är", säger en bekant röst bakom honom.

När han vänder sig står hon där.

"Vem är det egentligen som äger ön? Var det ett dödsbo sa du?"

"Kom", säger han och tar henne i handen.

De går ända upp på Telegrafberget, ett av få ställen på ön han kan namnet på eftersom resterna av telegrafmasten ännu finns kvar.

Sara undrar var de är på väg, men han säger bara åt henne att följa med. När de kommer fram pekar han med handen runt ön.

"Ser du så fint det är?"

Sara nickar, men ser lite irriterad ut. "Det visste jag redan efter att ha gått runt hela ön. Jag ville bara veta vem som äger den?"

"Vad sägs om att vara här varje sommar. Ha det som vår sommardröm?"

Hon tittar undrande på honom. "Det har vi inte råd med, det vet du, om inte du sitter på en okänd skattkista någonstans. Vem är han och hur känner du honom?"

"Han är minst hundra år och dessutom finns han inte!"

"Ett dödsbo alltså", säger Sara och ser skeptisk ut. "Varför får vi då vara här?"

"Grosshandlaren har aldrig funnits, han är min farfars påhitt. Ön är min, hela jävla ön är min, jag äger den sedan någon månad. Gillar du den?"

"Är du onykter Germund", säger hon och ser oroligt på honom.

* * *

Kapitel

Söndag 25 juni 1961.

Solen skiner över Mälardalen. Söndagsfina flickor i ljusa sommarkläder spatserar i parker, skrattar och skvallrar om midsommaraftonen. Vem kysste vem. Hur dansade kavaljererna, vilka hamnade i slagsmål, och om vem.

De tuffa kisarna på sina engelska och amerikanska motorhojar putsar krom, tankar oljeblandad bensin och röker Boy och Chesterfield.

På Rikssexan, den stora vägen mellan Södertälje och Göteborg, är trafiken intensiv. Fartdårar och vägglusar trängs om utrymmet med skinnknuttar, mopedister, cyklistar och gående. Olyckan ligger i luften när festtrötta bilister ignorerar vänsterregeln, gör farliga högersvängar eller bara njuter av fartens tjusning.

Rigmor Nilsson står på gatan utanför lägenheten vid Järntorget i Eskilstuna och hjälper sin make Alvar att packa parets nya Volvo.

Alvar, med pipan tryggt puffande i mungipan stuvar in det gröna tält de fått låna av hans bror Sture. Bredvid står de gulbruna resväskorna i mönstrad smärting där Rigmor omsorgsfullt packat deras nystrukna semesterkläder. Väskorna inköptes veckan innan på Åhlén & Holm i Norrköping dit hon for med husmorsföreningen i buss.

Känslan är kluven, hon ser fram mot att få vara med sin man och odla sin kvinnlighet, samtidigt bubblar moderskänslorna i bröstet. Hur ska treårige Thomas och femåriga Lena klara sig utan henne och Alvar, och hur ska hon själv klara sig utan barnen? Antagligen bra, eftersom de verkar glada där de ystert dansar runt dem, uppspelta över att få bo hos mormor och morfar i två hela veckor.

Förutom barnen oroas Rigmor av knölen i armhålan, som börjat växa de sista veckorna. När hon kommer hem ska hon träffa doktorn.

”Har vi fått med campingväskan”, säger hon till sin man.

Alvar nickar. Campingväskan i pressad papp har Alvar köpt på postorder från Borås. Den innehåller två termosflaskor i slagtålig plast, fyra blekgula plastkoppar, fyra platta och fyra djupa plasttallrikar, en plastlåda med bestick, salt och peppar, plastaskar för andra kryddor och ett fack för diskmedel. I det närmaste allt en husmor på semester behöver för att upprätthålla de dagliga sysslorna.

En kvart senare har Alvar fyllt bagageutrymmet bak i bilen med alla saker de ska ha med och dessutom kontrollerat oljan, kylarvattnet och lufttrycket i alla fyra däck. Nu står de här och kramar om barnen med mormor Berta och morfar Assar Andersson som milda betraktare.

”Lova att du köper en Bolinker traktormaskin till mig pappa” upprepar lilla Thomas gång på gång samtidigt som han klamrar sig fast runt halsen på Alvar. ”Den skall vara grön som de på ditt jobb!”

”En Bolinder Munktel, menar du”, säger Alvar och Thomas nickar ivrigt.

Lena ser med stora blanka ögon på Rigmor.

”Kan du köpa en kjol till mig från Stockholm, en sån där skär Mamma? Jag älskar allt som är skärt”, säger hon, gråten ligger nära.

Pusskalaset tar tid, minuterna tickar fram, men barnen vill inte släppa taget om dem. Det blir mormor som tillslut kommer till deras räddning. Hon viskar något i Lenas öra, och i ett slag skiner femåringen upp.

”Hej då Mamma och Pappa, Mormor har gjort chokladpuddning med vispgrädd och den kan smälta om vi inte äter upp den snart. Kom Thomas!”

Hennes lilla hand tar tag i lillebror och drar honom med sig. Skon som ramlar av Thomas fot på väg upp för trappan är det sista hon ser.

Klockan har hunnit bli två på eftermiddagen när Alvar med Rigmor i passagerarsätet startar motorn och lämnar Eskilstuna bakom sig. Det här är den första resan utan barn de gjort sedan de blev föräldrar för fem år sedan, och den första längre resan med den nya bilen sedan de hämtade den från Larssons Bil i Torshälla den tjugononde april.

Registreringsnumret är speciellt, D 2961 står det på skyltarna fram och bak på kärran. Bokstaven D för Södermanland, tjugonio för dagen de hämtade bilen och 61 för årsmodellen. Allt det där har Alvar så fiffigt räknat ut.

Det luktar ny bil, en doft av färsk galon som är svår att överträffa, burget på ett sätt andra avundas. Hon ser ut genom fönstren, lägger märke till hur fälten står jungfruligt gröna. Alvar växlar ned med den långa växelspaken innan han kör om ett hölass med två trötta ardennerhästar framför. Genom den öppna rutan känner hon doften. Det finns inget som är så mycket sommar som nyslaget hö.

Hon minns när hon träffade Alvar. Hon var sexton och han arton. Han var lång, ljus med tjustrarlock och hade svart skinnjacka som doftade vuxet. Då var han nyanställd arbetare i traktorfabriken, men studerade till ingenjör via korrespondenskurs från Hermods. Tre år senare, när han var färdig med sin examen, fick han börja på ritkontoret.

Samma år tog Rigmor studentexamen med högsta betyg. På hennes nittonårsdag gifte de sig. Många av hennes studentkamrater har fortsatt att studera, men hon har inte behövt göra det. Som ingenjör kan Alvar med råge försörja familjen och ge dem en guldkant.

De hyr sedan två år en stor lägenhet på Järntorget i centrala Eskilstuna och köpte både radio och kamera på avbetalning redan första året som gifta. Hon får varje månad en väl tilltagen hushållskassa som utöver mat mer än väl räcker till kläder både till barnen och henne själv.

Det sista är viktigt. Hon tycker om att gå i affärer, känna på materialen och se modellerna. Att få klä sig vackert är det bästa hon vet och älskar när Alvar ger henne komplimanger.

Bilen är familjens stolthet. När de kontorsanställda på Bolinder-Munktell blev erbjudna en väl tilltagen rabatt på en ny Volvo bestämde Alvar att de skulle slå till, ordentligt, med både tvåfärgad lackering, taklucka och bilradio.

Till hösten ska de ta nästa steg på välståndsstegen i och med att firman lovat att ge tjänstemännen möjlighet att köpa Televisionsmottagare. Valet står mellan en nitton tum stor Grundig och en lika stor Luxor.

Att äga TV-apparat är som att få en liten biograf hemma, tänker Rigmor när Mälarens glittrande vatten susar förbi utanför Strängnäs.

Idag är makarna Cederhielms på femte våningen ensamma i huset om att ha TV, och de är i femtioårsåldern. Han är dessutom disponent på Tumbo Bruk. Tanken svindlar att även hon och Allan ska få ta del av de nya bildsändningarna. Nästa år ska dessutom Hylands Hörna flytta från radion till televisionen.

Det slår Rigmor hur lyckligt lottad i livet hon vore, om inte...

Hon upptäckte knölen i armhålan i våras, då var den inte större än en finne, och hon tänkte inte mycket på den,

men den har inte försvunnit. På några månader har den växt, och är nu stor som en hasselnöt. Hon har fått läkartid i början av augusti hos doktor Larsson, samma läkare som för femton år sedan konstaterade att Rigmors mor-mor drabbats av kräfta i lymfkörtlarna just i armhålorna.

Hon har inte vågat berätta för någon, varken för Alvar eller sina föräldrar. Bara för doktor Larsson. Hon tar ett djupt andetag och ler mot sin man. Hennes dumma oro ska inte få lägga sordin på den här resan.

”Får jag sätta på radion, eller stör det din körning?”

Alvar ler mot henne och nickar. ”Gör det du.”

Hon vrider om ratten på Blaupunktapparaten på instrumentbrädan och genast börjar tonerna ljuda, utan uppvärmning som radion där hemma, som tar minst en minut på sig innan den börjar spela.

Tekniken går verkligen framåt tänker hon, just som signaturen sätter igång. ’Med allt nytt i ton och ord, kommer här Radio Nord. Lyss, lyss, lyssna.’

Sedan man började kunna ta in Radio Nord i Eskilstuna har Rigmor lyssnat till den glada musiken från Östersjön dagarna i ända. Piratradion från fartyget är fart och fläkt som i Amerika. När hon hör på Radio Nord är det som om fötterna inte kan låta bli att dansa mitt i vardagssysslorna. På något sätt känns det som om hon känner hallåmännen. Favoriten är Gert Landin, den spinkiga mannen hon ofta ser på bild i Hemmets Veckotidning. Trots sin gängliga lekamen har han en djupt manlig röst.

Hon minns när hon första gången hörde reklamen för de okrossbara Duralexglasen. Ljudet av glaset som föll i golvet utan att gå sönder, följt av ett ’Mamma det höll’ från en flickröst. Samma dag rusade hon ned på Kooperativa Förbundets nya Varuhus och köpte sex stycken. Reklamen verkar stämma, än så länge har varken Lena eller Thomas lyckats ha sönder dem.

På radion har hallåmannen just satt på skivan Putti Putti med Jay Epae och hon lutar sig tillbaka och njuter av de Hawaiianska tonerna. Det låter Söderhavet, sol och vindar. Semester...

Att de sitter här nu är Rigmors mammas förtjänst. Det var hennes förslag att åka iväg, leva vuxenliv och vårda äktenskapet. Hon erbjöd sig att ta hand om barnen.

Alvar arbetade övertid under våren och har på sätt både lyckats spara in två extra semesterveckor och tjänat lite semesterpengar.

Som kronan på verket lyckades Rigmor som en av de första kvinnorna i Eskilstuna övertala doktor Sjödin att skriva ut det nya preventivpillret Anovlar. Ett piller om dagen ska hålla fler graviditeter borta. Den enda nackdelen är att hon mår illa vissa morgnar, lite som när hon väntade Lena. Det är inte värre än att hon kan leva med det, hennes nyvunna frihet i sängkammaren är till stor glädje för Alvar, det märks inte minst på hur kärleksfull han är hela tiden.

Ute på stora Riksettan är trafiken tät. Rigmor sitter bredvid Alvar och njuter, både av att se på honom och av resan. "Säg bara till när du vill ha kaffe så har jag det färdigt i väskan", säger hon och får en varm blick tillbaka.

I höjd med Mariefred blir det kö och under några minuter sniglar sig trafiken fram. En stillastående buss tar stora delar av körbanan och trafiken dirigeras av en svettig polisman i uniform med vitt koppel.

När de passerar bussen sliter tre män och med att byta däck medan en elegant herre med pipa och välkammad hår betraktar dem.

"Titta, där står Gunnar Wiklund", utbrister hon och pekar på idolen. Hon försöker vinka genom den öppna rutan, men han ser mest besvärad ut.

"Han verkar charmigare när han uppträder", utbrister hon besviket.

”Så är det nog”, svarar Alvar. ”Jag läste att Elvis Presley löser korsord innan han ska sjunga, då får visst ingen prata med honom.”

Två timmar senare har de lyckats ta sig förbi Stockholm. De fick krypköra i köerna och motorn hotade med att börja koka i sommarhettan. För att motverka det blev Alvar tvungen att sätta på värmen i bilen, men trots det har hon inte klagat. Alvar är lika tålig han, inte en svett-droppe syns i hans ansikte.

När de rullar ut på motorvägen norr om Stockholm trampar Alvar hårt på gaspedalen och hon känner motorns kraft i ryggstödet när bilen skjuter fart. I över ett hundra tjugo kilometer i timmen susar de fram genom Roslagen.

”Hur mår du, börjar du bli hungrig”, säger hon när de passerar Täbys berömda Galoppbana.

”Det kurrar lite i magen när jag tänker på kålpuddingen du lagat”, säger han.

”Stanna så ska jag servera”, säger hon trots att tanken på mat gör henne spyfärdig.

”Varför inte”, säger han. ”Det vore gott. Campingplatsen på Singö ligger ända bort vid Grisslehamn, titta på kartan får du se.”

”Det behövs inte”, säger Rigmor. ”Stanna bara på en parkeringsplats när du vill äta så ordnar jag med mat medan du tar pipan.”

Hon lutar sig tillbaka i sätet och tänker på semestern. På campingen ska de tillbringa några dagar innan de åker färja till Åländska Eckerö från Grisslehamn.

Hon vet att Alvar är nervös eftersom han aldrig kört bil i ett annat land förut. I Finland har de ju till råga på allt högertrafik, han som är van att hålla till vänster. Dessutom har han pratat mycket om riskerna med att köra av och på de stora färvorna med nya bilen, inte bara en utan

två gånger. Som tur är har Ewert Larson, hans chef på ritkontoret, lugnat honom och försäkrat att det är enkelt och kommer att gå bra.